

МОЗ України

Дніпровський державний  
медичний університет

Кафедра соціальної медицини,  
громадського здоров'я та  
управління охороною здоров'я



# ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я: ВІД АНАЛІЗУ МИНУЛОГО ДО РОЗУМІННЯ МАЙБУТНЬОГО

МАТЕРІАЛИ  
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ  
КОНФЕРЕНЦІЇ З  
МІЖНАРОДНОЮ  
УЧАСТЮ

---

Дніпро  
2024

**УДК 614.2 (082)**

*Підготовлено до друку організаційним комітетом конференції:*

Зав. каф., професор Крячкова Л.В.

Професор Лехан В.М.

Доцент Кий-Кокарева В.Г.

Сімон К.І.

Заславський Д.Д.

Матеріали конференції представлені на офіційному сайті кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

<https://302.dmu.edu.ua>

---

**Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Дніпро, 10 жовтня 2024 р. МОЗ України: ДДМУ. Дніпро, 2024. 163 с.**

ISBN **978-617-8489-59-5** Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього». За редакцією Крячкової Л.В.

До збірки увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього», присвяченої 100-річному ювілею кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Дніпровського державного медичного університету, внесеної до «Плану проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні у 2024 році» (посвідчення № 432).

Рекомендується для здобувачів вищої медичної освіти, фахівців з громадського здоров'я, лікарів різних спеціальностей, керівників у сфері охорони здоров'я та широкого кола читачів.

© Дніпровський державний медичний університет, 2024

© Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

## ЗМІСТ

<b>ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я. НАУКОВІ ШКОЛИ</b>	<b>4</b>
Васильєв Ю.К. З БІОГРАФІЇ МИХАЙЛА ВАРФОЛОМІЙОВИЧА ДОНИЧА	4
Заярський М.І. ВІД ЗАГАЛЬНОЇ ДИСПАНСЕРИЗАЦІЇ ДО ЗАГАЛЬНОГО ОХОПЛЕННЯ ПОСЛУГАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	6
Огнев В.А., Мартиненко Н.М. ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ І ХАРКІВСЬКИЙ ПЕРІОДИ В БІОГРАФІЇ СОЦІАЛЬНОГО ГІГІЄНІСТА С.С. КАГАНА	11
Семенова Л.С., Кириченко А.М., Худик К.О. ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧЕНИХ В ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ МОЛОДДЮ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЇХ ОСОБИСТОСТІ	13
Чухрієнко Н.Д. <sup>1</sup> , Пучкова Н.В. <sup>2</sup> РОЛЬ КАФЕДРИ «СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я» У ВПРОВАДЖЕНІ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ, ЯК ФУНДАМЕНТУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ	15
<b>ДЕТЕРМІНАНТИ ЗДОРОВ'Я</b>	<b>21</b>
Бродська Е.В., Макаренко О.В. УСКЛАДНЕННЯ ОСТЕОПОРОЗУ НА ФОНІ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ	21
Domanchuk T., Chornenka Z. STRESSFUL SITUATIONS IN THE DEVELOPMENT OF GASTRIC CANCER	23
Chornenka Z., Domanchuk T. POTENTIALLY DANGEROUS BEHAVIORAL FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF GASTRIC MALIGNANCY	25
Орлова Н.М. <sup>1</sup> , Тонковид О.Б. <sup>2</sup> , Демчук А.В. <sup>1</sup> , Пилипчук В.Л. <sup>1</sup> ОСНОВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ В УКРАЇНІ	29
Поваляєв В.В., Трегуб П.О. ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА МОЖЛИВИЙ РИЗИК РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЧНИХ ЗМІН У ФУНКЦІОНАЛЬНОМУ СТАНІ ЖІНОЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ	33
Protas Y., Makarenko O. IMPACT OF HELICOBACTER PYLORI ERADICATION AND FREQUENTLY USED MEDICATIONS ON GASTRIC CANCER INCIDENCE IN UKRAINE (2014–2021)	35
Rublevska N.I., Rublevskiy O.D., Shtepa O.P. THE ENVIRONMENTALLY DETERMINED RISKS OF DISEASE DEVELOPMENT IN CHILDREN	39
Трегуб П.О., Літвінова В.О. ВПЛИВ ПАСИВНОГО ПАЛІННЯ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	41
Шульгай А.Г., Теренда О.А. COVID-19 ТА ЙОГО ВПЛИВ НА КАРДІОВАСКУЛЯРНУ ПАТОЛОГІЮ	43
Шепелла Г.Л. ВПЛИВ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОЖИВАННЯ НА ЗДОРОВ'Я ТА ФОРМУВАННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	46
Юнтунен Г.М. <sup>1</sup> , Онул Н.М. <sup>2</sup> , Крамарьова Ю.С. <sup>2</sup> МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ РОЗВИТКУ НЕКАНЦЕРОГЕННИХ ЕФЕКТИВ У НАСЕЛЕННЯ ЗА ХРОНІЧНОГО ВПЛИВУ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ	49
<b>РОЗБУДОВА СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я</b>	<b>53</b>
Вальчук С.І. <sup>1</sup> , Кротова Л.О. <sup>2</sup> , Кротова В.Ю. <sup>2</sup> ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ КОНТРОЛЮ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	53
Гопак О. <sup>1</sup> , Ліхолетов Є. <sup>1</sup> , Коробко М. <sup>2</sup> ВНЕСОК КОНЦЕПЦІЇ «ЛІКУВАННЯ-ОСВІТА» У ПСИХІЧНЕ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ФРАНЦІЇ	57
Дудаш Г.В., Брич В.В. МОЖЛИВОСТІ ВПЛИВУ ПЕДАГОГІВ НА ФОРМУВАННЯ У ПІДЛІТКІВ ПЕРЕКОНАНЬ ЩОДО ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	59
Зайцев В.В. <sup>1</sup> , Крячков Д.О. <sup>2</sup> ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РЕГЛАМЕНТІВ СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ	62
Кий-Кокарева В.Г. СВІТОВИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	66
Огнев В.А. <sup>1</sup> , Міщенко М.М. <sup>1</sup> , Міщенко О.М. <sup>2</sup> МЕДИКО-СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ЗДОРОВ'Я ХВОРИХ ІЗ МОЗКОВИМИ ІНСУЛЬТАМИ	69
Семенов В.В. <sup>1</sup> , Захаров С.В. <sup>1</sup> , Джеанта М. <sup>2</sup> , Боата А. <sup>2</sup> МОНІТОРИНГ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	73
Сокол К.М. <sup>1</sup> , Подрігало Л.В. <sup>2</sup> , Подрігало О.О. <sup>2</sup> ОБГРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ШКІЛЬНОЇ ДОНОЗОЛОГІЇ»	76
Чащина М.Ф., Макаренко О.В., Заславський Д.Д., ОБІЗНАНІСТЬ МОЛОДІ ЩОДО ПИТАНЬ РЕПРОДУКТИВНОГО ТА СЕКСУАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я	80
Шаніна В.В., Ставицька О.Ф., Трегуб П.О. РОЛЬ ЯКОСТІ ВОДИ У ПРОФІЛАКТИЦІ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	82

<b>ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНИХ УМОВАХ</b>	<b>85</b>
Антал Н.М. ПОТРЕБА ПІДТРИМКИ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ	85
Березницький Я.С. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ОБЛІКУ УСКЛАДНЕНЬ ПРИ НАДАННІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ, ЯК ЕТАП ОЦІНКИ ЇХ ЯКОСТІ	88
Грищенко О.О., Червякова К.Д., Трещов М.М. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ВІЙНИ	92
Зюков О.Л., Горлач Т.М. ПІДХОДИ ДО ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ КОМПЛЕКСНОЇ АМБУЛАТОРНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ СТАРШИХ ВІКОВИХ ГРУП	94
Крячкова Л.В. <sup>1</sup> , Хаїтов Р.П. <sup>2</sup> , Мороз С.М. <sup>3</sup> ВПЛИВ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЧУТЛИВОСТІ НА ЗАГАЛЬНИЙ ВІДГУК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЩОДО ЗАПИТІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС СТАЦІОНАРНОГО ЛІКУВАННЯ	99
Лехан В.М. <sup>1</sup> , Грузева Т.С. <sup>2</sup> , Іншакова Г.В. <sup>2</sup> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ПОБУДОВИ СУЧАСНОЇ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	101
Нестеренко В.Г. СТАВЛЕННЯ ДО СМЕРТІ У СУСПІЛЬСТВІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЛЕГАЛІЗАЦІЮ ЕВТАНАЗІЇ ПАЛІАТИВНИХ ХВОРИХ	106
Огнев В.А., Подпрядова А.А. ОСНОВНІ АСПЕКТИ КАРДІОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ ІНФАРКТ МІОКАРДА	108
Огоренко В.В., Шорніков А.В. ОХОРОНА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я: СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	111
Слабкий Г.О., Білак-Лук'янчук В.Й., Лопіт В.В. РІВЕНЬ ДОСТУПНОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ГІРСЬКОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ЗОНИ ПРОЖИВАННЯ	114
Тітов Г.І. <sup>1</sup> , Біло Я.М. <sup>2</sup> , Волошин В.О. <sup>3</sup> , Недогібченко Н.О. <sup>1</sup> ВЗЄМОДІЯ ВІЙСЬКОВИХ ТА ЦИВІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У МЕЖАХ ЄДИНОГО МЕДИЧНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ	117
<b>МЕНЕДЖМЕНТ, ЛІДЕРСТВО ТА ЕКОНОМІКА У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</b>	<b>122</b>
Дячук М. Д. СТАНДАРТИ НА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В МЕДИЧНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	122
Клименко І. А., Сироцинська Л.М. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ ОПИТУВАЛЬНИКА ДЛЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМАНДНОЇ РОБОТИ	126
Крячкова Л.В. <sup>1</sup> , Сімон К.І. <sup>1</sup> , Устимчук О.В. <sup>2</sup> ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСТВА З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЛІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	130
Македонський І.О. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.	134
Ніколаєнко-Камишова Т.П. РОЛЬ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ У ВТІЛЕННІ ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	137
<b>МЕДИЧНА ОСВІТА</b>	<b>141</b>
Abaturov O.E., Nikulina A.O. CHALLENGES OF MEDICAL EDUCATION TODAY	141
Абрамов С.В., Шумна Т.Є., Тітов Г.І., Виселко А.Д., Соколовський С.І., Бурєга І.Ю. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ МЕДИЦИНА	144
Дячук М.Д., Дячук Д.Д., Зюков О.Л., Яценко Ю.Б., Горачук В.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	146
Здоровець А.О., Олійник Д.І., Трегуб П.О. ОЦІНКА СТАНОВИЩА МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ	151
Потабашній В.А., Князева О.В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ (ВЛАСНИЙ ДОСВІД)	155
Фастовець О.О., Кобиляк С.С., Штепа В.О. ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	159

ШАНІНА В.В., СТАВИЦЬКА О.Ф., ТРЕГУБ П.О.  
**РОЛЬ ЯКОСТІ ВОДИ У ПРОФІЛАКТИЦІ ІНФЕКЦІЙНИХ  
ЗАХВОРЮВАНЬ**

*Харківський національний медичний університет,  
м. Харків, Україна*

**Актуальність теми.** Проблема забезпечення населення безпечною водою є однією з найважливіших глобальних проблем сучасного світу. Низька якість води залишається основним фактором ризику розвитку багатьох інфекційних захворювань. Забруднення води патогенними мікроорганізмами, хімічними речовинами та іншими забруднювачами викликає широкий спектр захворювань, починаючи від гострих кишкових інфекцій і закінчуючи хронічними захворюваннями нирок, печінки та інших органів.

**Мета.** Оцінка впливу якості води на ризик розвитку інфекційних захворювань, а також аналіз ефективності заходів, спрямованих на покращення водопостачання та забезпечення доступу до безпечної питної води.

**Матеріали та методи.** Аналіз наукової літератури, що вивчає вплив якості води на здоров'я людини, зокрема попередження інфекційних хвороб.

**Результат.** Вода є основою життя на нашій планеті і її якість має вирішальне значення для підтримки здоров'я людства. Безпечна вода є ключовою умовою для запобігання багатьом інфекційним захворюванням, які щороку спричиняють мільйони випадків хвороб і смертей у всьому світі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, близько 2,2 мільярда людей у світі не мають доступу до безпечної питної води та щорічно це призводить до загибелі 2 мільйонів людей. [1]. Цей факт викликає нагальну потребу у покращенні якості води та доступу до неї, яка є одним з основних факторів профілактики інфекційних захворювань.

Забруднення води та недостатні санітарні умови беруть участь у розповсюдженні інфекційних захворювань, як приклад, є факторами передачі збудників хвороб з фекально-оральним механізмом інфікування, таких як кишкові інфекції бактеріальної і вірусної етіології (черевний тиф, паратиф А і В, холера, дизентерія, сальмонельоз, ешеріхіоз, туляремія,

вірусний гепатит А, поліомієліт, ентеровірусні захворювання, тощо) [2]. Відсутність доступу до чистої води змушує людей використовувати забруднені джерела, що збільшує ризик інфікування фекальними патогенами та хімічними забруднювачами.

Контакт із забрудненою водою може призвести не лише до шлунково-кишкових інфекцій, а й до різноманітних захворювань шкіри та слизових оболонок. Це можуть бути інфекційні дерматити, кон'юнктивіти, а також інші серйозні захворювання, які мають важкі наслідки для здоров'я. Вона може містити збудників трахоми, прокази, сибірки, контагіозного молюска, та грибкових інфекцій. [2, 3].

Для профілактики інфекційних захворювань, що передаються через воду, необхідно вжити кілька ключових заходів. По-перше, це відновлення та модернізація інфраструктури водопостачання, зокрема забезпечення ефективного відведення стічних вод. Статистичні дані свідчать, що впровадження раціональної системи водопостачання, очищення та знезараження води на водогонах значно сприяє зниженню захворюваності на кишкові інфекції. Зокрема, такі заходи дозволяють знизити захворюваність у 8–12 разів. [4]. По-друге, контроль якості води повинен бути регулярним та включати в себе перевірку води на наявність хімічних, фізичних та біологічних забруднювачів. Постійний моніторинг дозволить вчасно виявляти проблеми з якістю води і вжити необхідні заходи для їх вирішення. Ще одним важливим аспектом профілактики інфекційних захворювань є впровадження ефективних методів очищення та дезінфекції води. Очищення води від механічних та хімічних забруднювачів, а також знезараження її від патогенних мікроорганізмів забезпечує безпечне використання води для пиття та побутових потреб. Використання сучасних методів, таких як ультрафільтрація, озонування, хлорування та інші, допомагає ефективно боротися з мікробним забрудненням води. [5, 6].

**Висновок.** Якість води є важливим чинником у профілактиці інфекційних захворювань, а забезпечення доступу до безпечної питної води є однією з основних умов для підтримки здоров'я населення. Проблеми, пов'язані з низькою якістю води, залишаються актуальними для багатьох країн, особливо тих, що розвиваються. Зусилля на глобальному, національному та місцевому рівнях повинні бути спрямовані на покращення якості води, розвиток інфраструктури водопостачання, впровадження

сучасних методів очищення і знезараження води, а також підвищення обізнаності населення про важливість чистої води.

**Список використаної літератури.**

1. UN-Water, 2021: Summary Progress Update 2021 – SDG 6 – water and sanitation for all. Version: July 2021. Geneva, Switzerland.
2. Гігієна та екологія людини. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів // За загальною ред. В.Г.Бардова., Москаленко В.Ф., Яворовський О.П., 2005. – 719 С.
3. Gerba CP. Environmentally Transmitted Pathogens. Environmental Microbiology. 2015
4. Гігієна та екологія: підручник // [В. Г. Бардов, С. Т. Омельчук, Н. В. Мережкіна та ін.]; за заг. ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 472 с.
5. Guidelines for drinking-water quality (GDWQ), 4th edition, incorporating the 1st addendum, 24 April 2017
6. Bray RT, Jankowska K, Kulbat E, Luczkiewicz A, Sokołowska A. Ultrafiltration Process in Disinfection and Advanced Treatment of Tertiary Treated Wastewater. *Membranes*. 2021